

Slovenski

PRIJATEL.

Izhaja enkrat v mesecu.

Velja 4 gold. 30 kraje. na leto.

Štev. 10. V Celovcu 15. oktobra 1875. XXIV. tečaj.

Pridiga za XXIII. pobinkoštno nedeljo.

(Smert je spanje.)

„Deklica ni mertva, ampak spi.“
Mat. 9, 24.

V v o d.

Današnje sv. evangelje nam zopet smert sklicuje v spomin. S tim nas hoče sv. evangelje opominjati, da nam je treba večkrat misliti na smert, ker je premišljevanje smerti prav koristno in zveličavno opravilo. Se ve, da je na tem ležeče, od ktere strani da si smert ogledujemo. Če si jo ogledujemo od tiste strani, od ktere nam jo kaže svet, zagledamo res dosti strašnega nad njo. Če si jo ogledujemo od tiste strani, od ktere nam jo sv. evangelje postavlja pred oči, ima smert veliko tolaživnega nad seboj. — Mi, ljubi moji! smo kristjani, in se tedaj evangelja deržimo. Sv. evangelje pa kakor povsod tako tudi še posebno v ozir smerti razkazuje svojo dobrotno moč nad svojimi služabniki in zvestimi spoznanovavci. Sv. evangelje odvzame smerti to, kar ima strašnega nad seboj, in jo dela celo zaželjeno, ter jo primerja tečnemu in dobrotnemu spanju: „Deklica ni mertva, ampak spi,“ tako beremo v današnjem sv. evangelju. — Bom vam tedaj danes razkazal:

1. Kako se sme smert spanje imenovati?

2. Kaj nam je storiti, da si smert spremenimo v sladko spanje?

Alite, da želite vsi enkrat v grobu sladko spati? Zatoraj vsi zvesto poslušajte!

Razlaga.

1. Kristus sam smert spanje imenuje; po tem takem je gotovo res, da sta si smert in spanje močno podobna. In res, če ogledujemo kakega spečega človeka in merliča, sta si podobna kot perst perstu na roci. — Bom vam pa zdaj še bolj na drobno razložil, v čem sta si smert in spanje podobna, ker ta resnica marsikak prav tolaživen in oveseljiven nauk hrani v sebi. Smert in spanje sta:

a) **Odpočitek od dela.** — V spanju si človek odpočije od dela, ki ga je opravljal čez dan. — Ravno tako ob smerti. Človek, ki umerje, si odpočije od vseh težav in nadlog, stisk in vojskovanj sedanjega življenja. Kakor si tedaj trudni delavec večera želi, da bi se odpočil od teže delavnega dne; ravno tako si želi tudi goreči kristjan, ki se je ves čas življenja do trudnega izdelal v spolnovanju svojih dolžnost, po velikem prazniškem večeru, o katerem si bodo zamogli odpočiti njegovi vtrudeni udje v hladnem grobu. — Smert in spanje sta:

b) **Rešitev iz nadlog.** — Bolnik in betežnik čutita svoje bolečine le toliko časa, kolikor časa se znajdetaj v čuječem stanu; v spečem stanu jih nič več ne čutita. — Ravno taka je ob smerti. Človeka, ki umerje, minejo vse bolečine, mine vse terpljenje njegovega kerhkega telesa; nič več ga ne morejo preganjati in žaliti njegovi sovražniki; nič več sirotnega ne stiska revščina in pomanjkanje; nič več ne terpinči človeka glad ali žeja, nič več ga vročina ne prepeka in mraz ne nadležuje; nič več ne ve za nobeno nadlogo sedanjega življenja, za nobeno stisko te solzne doline. Na zadnje smert tudi še konec stori vsemu grehu, in vsaki skušnjavi in nevarnosti, ktera mu je protila dušo pogubiti in mu dušo pripraviti v večno pogubljenje. — Kakor tedaj bolnik hrepeni po spanju, tako mora tudi nam smert biti le zaželjena, ker nas otme vse dušne in telesne siročine in revščine. — Zatoraj tudi modri mož Sirah srečo vošči pravičnemu, kader se smert pri njem oglasi, ter pravi: „Bil je proč vzet, da bi hudobija ne popačila njegovega serca.“ — Smert in spanje sta:

c) **Začetek novega življenja.** — Kader se človek prespi, prebudi se. — Ravno taka je s smertnim spanjem in z smertjo. Telo ne bo v grobu obtičalo, temveč bo vstalo ob svojem času. Smert nam nikakor ne pokonča našega pravega življenja, temveč nam je le začetek in vhod v boljše, večno življenje. „Vem, da moj Zveličar živi, in da bom iz groba vstal poslednji dan, in bom zopet obdan s svojo kožo, in bom v svojem mesu vidil in gledal Boga, svojega Zveličarja,“ govori pobožni Job. In sv. Pavel pravi: „On, ki je Jezusa obudil, bo obudil tudi nas z Jezusom.“ II. Kor. 4, 14. Zavoljo tega smemo po vsi pravici veseli biti svoje smerti, ter zdihovati s sv. Pavlom rekoč: „Kdo me bo rešil od vezi tega

telesa? Želim razvezan biti, in biti z Jezusom;" in s sv. Avguštinom: „Stegujmo svoje roke po tistem dnevu, ki popelje slehernega v njegovo domovino, in nas bo preselil z zemlje in njenih zanj v paradiz.“ — Vidite, da smert kristjanu ni strašna, temveč tolaživna. Pa se ve, da le kristjanu; toraj

2. se hočemo zdaj še učiti, kako si zamoremo smert spreobrniti v tolikanj zaželjeno, sladko spanje. Le še deržimo se tega stavka, te besede, da sta si smert in spanje podobna. Iz tega pa si posnemimo te le nauke:

a) Da se nam bo dobrotno spanje prav prilleglo, moramo se čez dan z delom prav vtruditi in v pehati. Ravno tako se moramo tudi v življenju truditi v službi Gospodovi, da bomo pokoj našli v grobu. Kdor pa je živel leno in mehkužno, se nikoli ni trudil za nebesa, si se ve da ne more v grobu odpočiti od truda, marveč ga bo kar nezvestega služabnika v službi Gospodovi zadela strašna sodba, kakoršna je zadela nepridnega evangelijskega hlapca, kateri je prejel od gospoda talent, da bi si bil z njim pridobil še enega, pa je, namesti da bi pridobil še en talent, šel, in je prejetega v zemljo zakopal, Gospodu nazaj prišlemu pa rekel: Gospod, vem da si terd človek, da žanješ, kjer nisi sejal, in pobiraš, kjer nisi razsipal; in sem se bal, ter sem šel in skril svoj talent v zemljo; glej, tukaj imaš, kar je tvojega. Njegov Gospod pa je odgovoril in mu rekel: Hudobni in leni hlapec! vedel si, da žanjem, ker nisem sejal, in pobiram, kjer nisem razsipal; toraj bi bil mogel dati moje dnarje menjavcem, in kader bi bil jaz prišel, bi bil prejel svoje z obrestjo. Vzamite mu toraj talent, in dajte ga unemu, kateri ima deset talentov. Zakaj vsakemu, kateri ima, se bo dalo, in bo obilno imel; kdor pa nima, mu bo še, kar se zdi da ima, odvzeto. In nepridnega hlapca verzite v unanjo temo; tam bo jok in škripanje z zobmi.“ (Mat. 25, 24—30.)

b) Da človek lahko spi, in mu v spanju nobena reč ne dela nadleže, mora sleči svoje oblačila. Ravno tako se mora tudi znebiti vseh preobilnih časnih skerbi, kdor hoče mirno spati v grobu. Kolikor bolj se človek že zdaj v življenju odterga od časnih reči, tem manj bo na zgubi v svoji smerti, tem laglje se bo ločil iz sveta, tem laglje bo umerl. Nasproti pa, kakor ne bo dobro spal tisti, ki se preobloži z jedjo in pijačo, predenj se vleže; ravno tako se ne sme zanašati na srečno smert tisti, ki na tem svetu teka le za pregrešnimi sladnostmi, ali navezuje svoje serce le na posvetno čast ali časno blago. Godila se mu bo, kot evangelijskemu bogatinu, od kterega nam usmiljeni Jezus tako le pripoveduje: „Bogatega človeka polje je bilo rodilo obilno sadu. Tedaj je mislil sam pri sebi: Kaj bom storil, ker nimam kam spravljati svojih pridelkov? To bom storil: poderl bom svoje žitnice, in jih več naredil; in vanje bom spravil vse. In porečem svoji duši: Duša! veliko blaga imaš spravljenega za prav veliko

let; počivaj, jej, pij in bodi židane volje. Bog pa mu je rekel: Nemnež! to noč bodo dušo tirjali od tebe; kar si pa spravil, čigavo bo.“ Taka je ž njim, ki si bogastvo nabira, in ni bogat v Bogu!

c) Na zadnje: kakor si človek postelje, tako pa leži — tudi v grobu. — Kdor je zdaj pobožno živel in si dobro postlal, mirno bo počival nekda v grobu. „Blagor jim, ki zaspé v Gospodu; zakaj njih dela pojdejo za njimi.“ — Zapomnite si: „njih dobre dela“ so, ki jim naravnajo srečno smert in pokoj v grobu; zakaj le naše dela samo nas spremljajo v večnost, vse drugo moramo pustiti. „Njih dela pojdejo za njimi;“ to velja tudi od hudobnih del grešnikovih, zatoraj pravi sv. pismo: „Smert grešnikova je strašna.“ In tako tedaj je resnično tudi tukej: kakor si človek postelje, tako bo ležal; to je: kdor razuzdano živi in si slabo postelje, bo v grobu slabo ležal.

Sklep.

Gotovo je: Vsi ljudje morajo umreti! Toda to, ljubi moji! naj vas nikar ne vstraši! Zakaj Kristus sam pove, da je smert le spanje; zakaj bi se je toraj tolikanj bali? Se ve, da se popolnoma vsega strahu ne moremo znebiti. Smert je nasledek prvega greha; zato se nam strašna vidi. Celó od nekterih svetnikov beremo, da so se je nekoliko vstrašili kader je poterkala na vrata njih časnega življenja. Toda ves drugačen je strah, ki spreleti pravičnega na zadnjo uro, kakor pa strah, ki grešnika ima ob njegovi smerti. Sv. Hilarion je bil neverskih staršev sin. Ko so ga pa starši na Egiptovsko v Aleksandrijo poslali v šolo, soznani se ondi s kristjani, ter sprejme sveto Jezusovo vero. Od tega časa je živel čudno pobožno, vsem v lep zgled. Ko zve, kako sveto živi sv. Anton v puščavi, poda se Hilarion k njemu, učít se od njega svetega življenja. In res Hilarion prav zvesto pazi na svetnika, kako se obnaša, in si prizadeva, posnemati njegovo sveto djanje in ravnanje. Čez dve leti razodene sv. Antonu svoje želje, da hoče v samoti Bogu služiti. Sv. Anton poterdí njegovo besedo, in ga lepo podučí, in od sebe spusti. Hilarion se verne v Aleksandrijo. Starši so mu odmerli, ter zapustili premoženje. Hilarion pa je razdal vsega svojim bratom in ubogim, in se potem podal v neko puščavo na Egiptovskem. Dasi-ravno še le 15 let star, vendar se je le podstopil prav ojtrega življenja, od kterega ni več odstopil do svoje smerti. Njegovo oblačilo je bila ojstra suknja in reven berašk plajšč, ki ga je od sv. Antona v dar dobil. Vžival je po nekoliko smokev, pest leče, ali pa nekaj korenin, in sicer še le potem, ko je že solnce šlo za božjo gnado. Njegova hišica, bolj grobu podobna, kot hiši, je bila iz vej spletena. Počival je na golih tleh. Vse ure celega dne si je zverstil deloma za molitev, deloma za delo. Skušnjav mu je narejal hudi duh, da je bilo strah in groza. Vendar je vse premagal s tim, da

se je ojstro postil, pretepal svoj život, vedno čuval in goreče molil. Po njem je storil Bog neizrečeno veliko čudežev po raznih krajih, v ktere se je zaporedoma premikal, da bi se odtegnil hvali ljudi. Tolikanj ponižen je bil. Na zadnje pribeži na Ciperski otok! Na tem otoku je v neki votlini velike skale preživel ostale dni svojega življenja v toliki gorečnosti za dobro, kakor bi bil še le takrat začel Bogu služiti. Zlo je že sveti starček opešal in nevarna bolezen mu naznanja bližnjo smert. Tolikanj svetó, glejte! je živel, in vendar ga je obšel velik strah pred smertjo. Pa kmalo se vtolaži, ter zaupljivo zdihne: „Le pojdi, moja duša! le idi! Koga se bojiš? Blizo 70 let si služila Gospodu Jezusu Kristusu, in se smerti bojiš?!“ In kmalo na to je zdihnil svojo dušo Stvarniku v roke. — Tako tedaj se je bil tudi ta tolikanj sveti mož o prvem trenutljeju smerti nekoliko vstrašil, toda strah ga ni pripravil v obupanje, kakor pripravi grešnika, temveč k tem večemu zaupanju, da se je tem terdnejši oklenil svojega Jezusa, in mu na to ves udan izročil svojo dušo, in našel v grobu sladek počitek, mirno spanje. — Kakor on tudi mi že zdaj skerbimo, da si pripravimo v grobu dobro posteljo; po tem se nam smerti ne bo treba bati. „Da nam je smert strašna, pravi sv. Avguštin, ne smemo smerti pripisovati, temveč življenju. Zakaj ničesar se nam ni bati o smerti, če v svojem življenju nismo storili ničesar, česar bi se mogli bati.“ Amen.

Pridiga za XXIV. pobinkošno nedeljo.

(Greh enega samega je včasih veliko drugim v pogubljenje.)

„In glej! velik vihar je vstal na morju, tako da so valovi čolnič pokrivali.“

Mat. 8, 24.

Vvod.

Joj, kakošna reč je danes na morju! Viharji zabučé, morje zavre, valovi se vzdigujejo, da so celo čolnič pokrivali, v katerem se je Jezus znašel med aposteljni. Le tolika sila je, da aposteljni, dasi ravno morja vajeni, vendar le vsi maloserčni zbudé spečega Jezusa, ter ga prosijo rekoč: „Gospod! otmi nas, poginjamo!“

Kako je pa le vendar to, da se viharji in morje vzdigujejo tudi zoper tolikanj svete ljudi, da se tolika nevihta zbere nad gla-

vami bogaboječih aposteljnov? Gotovo so se aposteljni kaj pregrešili, in Bog je vetrovom in morju zapovedal, naj se znosijo nad njimi? Naka, niso se vsi pregrešili; le eden je med njimi, ki je sklical jezo božjo tudi nad vse druge. Bil je med aposteljni tudi Judež izdajavec, ki je bil, po mislih sv. Ambroža, kriv te nezgode, kriv, „da je po pregrehi enega samega zasluženje vseh drugih v nevarnost prišlo.“

Da, taka je, ljubi poslušavci! včasih se le eden pregreši v soseski, in je zavoljo njega tepena vsa soseska, in mora terpeti kazen, ki jo je Bog zavoljo pregrehe enega nad vse poslal. „Kako pa to?“ si misli marsikdo? Prav lahko: Po neprevidnosti enega človeka, postavim, postane ogenj v kaki hiši; hiša zgori, vname pa zraven tega tudi druge sosedne hiše, da zgori ves kraj, in mora zavoljo enega neprevidneža terpeti cela vas, celo mesto.

Vidite, tako morajo včasih dolg enega samega plačevati mnogi drugi. Da je temu res tako, vam bom danes še natančniši razložil. Tedaj rečem: Večkrat je zavoljo greha enega samega tepena 1. cela hiša, tepena 2. cela soseska, tepena 3. vsa dežela. Dokaj imeniten nauk; toraj pripravite se!

Razlaga.

1. a) Povejte mi, ali mar ni čolnič na morju hiši podoben? V ladiji prebivajo ljudje na mokrem, kakor v hiši na kopnem. Kdo pa je na ladiji, ki jo današnje sv. evangelje v mislih ima, vse prebivavce v tako veliko nevarnost pripravil? En sam brezbožen človek, Judež Iškariot, kakor smo že slišali. Čeravno še takrat morda ni imel volje, Jezusa izdati, bil je vendar že tat, kakor sv. Janez spričuje od njega. (Jan. 12, 6.) In tedaj je zavoljo greha Judeževega prišla nevihta nad ladijo, ki je vse, ki so v nji bili, v nevarnost pripravila. Kar pa je ladija na vodi, je hiša na suhem. Potem takem mora marsikterikrat zavoljo greha enega samega terpeti cela hiša!

b) Glej! tam zopet druga ladija pri Tarzu vesla. Jasno je. Prijazno sije solnce. Mornarji so veseli in židane volje. Pa gorje ti, uboga ladija! ker v nederju nosiš, kar ti je v nesrečo! V tvojem naročju namreč znajde se nepokorni prerok, kterega je Gospod Bog poslal proti mestu Ninive, svarit grešne mestjane, ki pa se je zbal Ninivljanov in proti Tarzu beži. In res komaj da ladija s pobeglim Jonom na široko morje splava, pošlje Gospod Bog silni vihar in neznano nevihto, ktera celo ladijo v nevarnost spravi. In se ne vleže popred, dokler nesrečnega preroka Jona ne zgrabijo, in v morje ne telebijo. Tukaj se je pač prav očitno skazalo, da Bog zavoljo enega grešnika tepe včasih celo hišo.

c) Tudi sv. Irenej nam pripoveduje od sv. Janeza evangelista to le prigodbo. Sv. Janez je prišel s svojimi učenci v neko hišo, v

kteri se je bil znašel takrat tudi Cerint, krivoverec. Komaj pa sv. Janez to zve, hitro se iz hiše pobere in pravi: „Bratje! vbežimo hitro od tod iz te hiše, ker se Cerint, sovražnik božji, znajde v nji.“ In res, komaj se iz hiše umaknejo, že se hiša vdere, in pobije vse prebivavce v nji. Tako tedaj je včasih en sam hudobnež kriv, da se pogubi cela hiša.

d) Zatoraj opominja sv. Duh in pravi: „Odloči se od hudobnežev, in vsi zlegi bodo od tebe zbežali“ (Eccl. 7.) „Zakaj, kjer nobenega grešnika ni,“ pristavi sv. Avguštin, „ondi se noben pobožen pogubil ne bo.“ Ravno kakor bi nam hotel povedati, da so ondi, kjer kak hudobnež prebiva, tudi pobožni v nevarnosti, priti pod zlo. Ali živi v kaki hiši neroden gospodar, ter pijanec, zapravljivec, ki polagoma požene vse premoženje in ne le sebe, ampak tudi vso svojo družino na beraško palico spravi. Marsiktera hiša si kar nikakor ne more opomoči; ni je sreče ne žegna božjega v njej. In vendar je oče priden, mati pobožna, in so otroci dobro izrejeni. Kako pač to, da le nesreča sili v hišo? Ni sicer vsaka nesreča — kazen božja; vendar, glejte! dekla je grešnica, ali hlapec nepoređen. In dekla je kriva, ali hlapec je kriv vse nesreče, ki hišo zadeva. Odpravi nepridnega posla iz hiše, in nesreča bo potihnila, in povernil se božji blagoslov. Tako tedaj je gotovo, da marsikterikrat zavoljo enega hudobneža je tepena cela hiša; pa ne le cela hiša; tudi cela soseska.

2. Ljubi farmani! ko bi zamogli Boga vprašati, odkod tolike nesreče, ki vas obiskujejo, od kod strupene boleznì na ljudeh, na živini in na poljskih pridelkih, od kod neznani požari, ki v nekterih trenutnejih vse pokončajo, kar ste si z marljivim trudom privarovali v 10, 20, ali 30tih letih, ko bi, rečem, včasih Boga vpraševati zamogli, kakor so vpraševali barkarji preroka Jona rekoč: „Povej nam, odkod nam je ta nesreča?“ pač marsikterikrat bi za odgovor dobili, da je vsega tega kriva pregreha enega samega. En sam hudodelec se znajde v mestu, v soseski, v fari, in cela občina je tepena zavoljo njega. Ne le enkrat, temveč marsikterikrat se je zgodilo, da je zavoljo enega samega človeka dobra reč škodo terpela, in je greh enega samega vsem navlekel hudo kazen.

Poglejte tje v Jericho, da z očmi vidite, kar ste do zdaj že slišali. Izraelci so bili to mesto premagali, in ga oropali na božje povelje. Na to je dal Jozue povesod oklicati, da si od naropanih reči noben tudi betvice ne sme prideržati in v last spraviti. Vsi ubogajo, razun lakomnega Ahana, ki si je privaroval drag rudeč plajšč, zlato palico in nekoliko srebernikov. Kaj pa se na to zgodi? Poslušajte, kaj pove sveto pismo: Ahan si je prideržal nekaj blaga Bogu zaobljubljenega, in zato se je Bog razserdil nad vsem ljudstvom Izraelskim, ter mu sporočil: „Nič več ne bom z vami, dokler iz poti ne spravite tistega, ki je storil to hudobijo.“ In tedaj so hudobneža prijeli, in Jozue mu reče: „Ker si nas vse zbegal, nas

v zadrego pripravil, te zmed nas izverže danes Gospod.“ In na to ga je s kamnjem pobilo vse Izraeljsko ljudstvo.

Še očitniše spričevanje, da Bog nekterikrat celo mesto strahuje zavoljo hudobije enega samega človeka, beremo pri svetem Matevžu (2, 3) ki piše: „Herod kralj pa, ko to sliši, se je prestrašil, in ves Jeruzalem ž njim.“ Pa ne le to; temveč tudi ob srečo je pripravil ta sovražnik božji celo mesto, ob srečo namreč, da nikdo ni zvezde videl, ki ga bi bila k Jezusu peljala. Zakaj Herod edini bil je kriv, da se je zvezda skrila vsemu mestu, in celo sv. trem kraljem, ki je niso več videli, dokler so bivali v Jeruzalemu, ko so pa iz mesta šli, spet se jim je zvezda prikazala, in je pred njimi šla. Da se je pa zvezda le zavoljo Heroda skrila vsemu mestu, spozna se očitno iz božjega povelja, ki ga je dal modrim v spanju, ter jim naznanje dal, naj se nikar ne povračujejo k Herodu.

O naj bi si to prav dobro k sercu vzeli vsi predpostavljene, ki ali iz gerde lakomnosti ali pa iz pregrešne nemarnosti pusté po cele leta vlačugam in vlačugarjem doprinašati ostudne hudobije, in jim nočejo, kakor bi dolžni bili, na pete stopiti, ter greh vstaviti, in nesrečo odverniti od soseske, ki je stiska včasih zavoljo hudobije enega samega. (Eceh. 21.)

3. Pa še več vam povem: ne le ena ladija, ena hiša, ena soseska, ampak tudi še celo cela dežela je včasih že kaznovana bila zavoljo enega samega grešnika, da je ali kar naravnost nesreča nad njo prihrumela, ali pa jej sreča ni došla, ki jej je namenjena bila.

Tako nam prerok Izaija (6,) ni v stanu dosti dopovedati, koliko razodenja in razsvitljenja in nadzemeljskih prikazen mu je v del prišlo tisto leto, o katerem je kralj Osias umerl. „Takrat, pravi, so se odperle nebesa, in videl sem Gospoda sedeti na preveličastnem prestolu.“ — In zakaj, kaj menite, prerok pristavlja leto, o katerem je umerl kralj Ozias? Sv. Krizostom pravi, da zato, ker so ob času kraljevanja nečistega Ozia bile nebesa zaperte, da ni ne gnada rosila iz njih, ni nobeden prerokov v Izraelu nobene prikazni imel, in ni hotel Bog nobene prijaznosti imeti s svojim ljudstvom. Vidite! zavoljo enega samega nesramnega človeka odtegne Bog svojo gnado vsi deželi, ne govori več z nobenim prerokom, ne blagruje več svojega ljudstva do tistega leta, v katerem je smert s trona pahnila hudobnega kralja. Pa ne le zavoljo pregrehe kakega kralja samo tepe Bog vso deželo; ravno poprej sem vam pravil, kako da je Bog vsemu Izraeljskemu ljudstvu odtegnil svojo pomoč, dokler ni iz poti spravilo Ahana, ki je bil le poreden vojščak, nikar pa kralj. Zatoraj pravi učeni Origen: „Marsikterikrat pride jeza božja nad vse ljudstvo zavoljo enega samega grešnika.“

In zares: Ali ni bila vsa Izraeljska vojska poginoma tepena samo zavoljo Ofnija in Fineeza, hudobnih Heljevih sinov? Ali ni pomerlo v malih urah za kugo 70,000 ljudi zavoljo greha Davi-

dovega? Ali ni zavoljo nesramnosti enega samega človeka bila razdjana vsa dežela, in zatert skorej ves rod Benjaminov? Glejte! eden je grešil, in vse ljudstvo je tepeno, vsa dežela strahovana. Zato se ne čudim Narzes-ovemu ravnanju. Vojvoda Narzes je šel s cesarsko vojsko zoper sovražne Gote v boj. Že je bilo za bitvo vse pripravljeno; vojščaki le še znanja pričakujejo, da bi udarli na sovražnika, in se začel kervavi rov. V tem trenutljeju pa Narzesu sporočé, da je eden njegovih vojščakov storil veliko hudobijo. In glej! kaj stori vojvoda? Namesto da bi spustil svoje vojščake v boj, veli jim toliko časa stati, dokler bi hudodelnik dostojne kazni ne prejel, bojé se, da bi Bog zavoljo tega hudodelnika prekletstva in nesreče ne naklonil vojski namesto blagoslova in sreče. Prepričan namreč je bil, da Bog nekterikrat zavoljo enega samega grešnika svojo jezo razlije čez vse ljudstvo, čez vso deželo.

Se ve, da nam kratkovidnim revežem, ki imamo zatamnjen um, to nič prav v glavo ne gre; toda kakor visoke so nebesa od zemlje, ravno tako različne so božje sodbe in božji sklepi od naših sodb in sklepov. „Brezen so božje sodbe, in kdo jih bo izduhtal,“ pravi sv. pismo (Ecl. 7.) In celo Salomon, naj modrejši kralj, pravi, „da človek pri nobeni stvari božji ne najde uzroka,“ to je, da človek nobene stvari božje popolnoma ne izduhta. Tedaj je in ostane resnično, da Bog marsikterikrat zavoljo greha enega samega tepe celo hišo, strahuje celo sosesko, kaznuje in pokori celo deželo. To spričuje sv. pismo, spričujejo sv. cerkveni učeniki, spričuje skušnja, spričujejo mnoge prigodbe. Naj reče kdo zoper to, kar le koli hoče, tega nam vtajil ne bo.

Sklep.

Če tedaj, kakor sem skazal, pravični Bog zavoljo enega samega grešnika hudo napleta cele hiše, cele soseske, mesta, fare, cele dežele: kakošno kazen ima večkrat še le pričakovati taka hiša, v kateri ne najdeš celo nobenega pobožnega človeka, hiša, v kateri je gospodar preklinjevavec, pijanec, bogokletec; mati nečimurnica, jezičnica; otroci postopači, pohajavci, nesramni in tatinski; hlapci in dekcle leni, brezvestni in leto za letom v slabem znanju? Res bi se ne bilo čuditi, ko bi se zemlja odperla, in tako hišo živo požerla!

Ravno to velja, velja še tem bolj od cele vasi, od cele soseske, od cele fare, od celega mesta. Pravični Bog nobenega greha ne more pustiti brez kazni. En sam tat Ahan, en sam nepokoren Jona, en sam nemaren Heli je bil kriv, da je moralo veliko drugih, morala vsa dežela šibo Gospodovo poskušati. O nesrečna soseska, kakošna se bo tudi tebi godila, če ne nehaš, hudobijo nakladati na hudobijo, in leto za letom množiti število grešnikov in očitnih grešnic? V tebi se ne znajde le samo en sam tatinsk Ahan, ampak

veliko veliko tatinskih rok; ne znajde se le en sam nepokoren Jonas, ampak silo veliko takih, ki brez strahu in prederzno prelomljujejo božje in cerkvene zapovedi; ne znajde se samo en sam častilakomen David, ampak neznano veliko bahačev, opravljavcev, obrekovavcev: z eno besedo, le malo imaš pobožnih, dosti pa hudobnih stanovavcev. Kako boš tedaj obstala, ter se odtegnila Gospodovi jezi?

O ljubi poslušavci! ne vem vam drugega sveta in pripomočka odtegniti se protivšemu pogubljenju, razun tega, da se resnično poboljšamo, in kakor pobožni aposteljni v današnjem sv. evangelju, ki so zavoljo izdajavca Judeža v toliko nevarnost prišli, tudi mi prav zaupljivo prosimo Jezusa pomoči rekoč: „Gospod, otmi nas, poginjamo deloma zavoljo svojih lastnih, deloma zavoljo tujih grehov, ki jih doprinaša naš bližnji, kterih ne moreš puščati brez kazni. Dodeli nam gnado, da se od te ure začnemo bati tvoje ojstre pravice, ljubiti pa iz celega serca in hvaliti tvoje neskončno usmiljenje in tvojo nezmerno dobroto! Amen.

Pridiga za god vseh svetnikov.

(Od počestvenja svetnikov)

„Veselite se, in od veselja poskakujte, ker je vaše plačilo obilno v nebesih.“
Mat. 5, 12.

V v o d.

Pervi dan listopada ali novembra obhaja sv. cerkev god vseh svetnikov, ki je eden naj večih praznikov celega leta in podoba vselega praznika, ki ga svetniki v nebesih venomer obhajajo. Tam veselje vživajo, „ki ga oko ni vidilo, uho ni slišalo in nobenega človeka serce ni občutilo.“

Postavila je ta praznik sv. cerkev, da se zahvali Bogu za brezštevilne milosti in dobrote, ki jih je svetnikom skazoval in jih podpiral, da so srečno v nebesa prišli. Postavila je pa ta praznik tudi zato, da nas opomnuje in spodbada, svetnike lepo počastiti, posnemovati njih sveto življenje in se jim v njih priprošnje izročevati. Odpira nam sv. cerkev danes tako rekoč nebesa, in razgrinja pred našimi očmi nezmerno veličastvo in preobilno srečo izvoljenih, da bi tudi v našem sercu vnela želje po nebeškem veselju, in nas iz naše mlačnosti in nemarnosti prebudila.

Krivoverci pa se ne sramujejo, očitovati nam, da svetnike častimo in se izročujemo v njih priprošnje; zato je sem si namenil, razložiti vam danes na kratko:

1. da je svetnike čestiti in se priporočevati v njih priprošnje ne le pripuščeno, ampak tudi koristno;

2. zakaj nam sv. cerkev naroča, čestiti svetnike in se priporočevati v njih priprošnje;

3. kaj se pravi svetnika prav čestiti.

Pazno poslušajte, kar vam oznanujem v Jezusovem imenu!

Razlaga.

1. V prvič, pravim, je svetnike čestiti ne le pripuščeno, ampak tudi koristno.

a) Svetnike čestiti nam že pamet veva. Že tukaj na zemlji dobre in poštene ljudi spoštujemo in častimo; nekterim celo stebre in štatue ali sohe v spomin postavljamo: Koliko bolj se še le spodobi tiste čestiti, ki so tu na zemlji zmirom pošteno in pobožno živeli, in sv. božjo voljo v vsem tako zvesto spolnovali, da so si celo nebesa zaslužili?

b) Svetnike čestiti se tudi s sv. pismom vjema. Ko zagleda angela z mečem v rokah, se mu Balaam do tal priklanja. (Num. 22, 31.) Enako je Jozuve angela počestil, ki se mu je na Jerihonskem polju prikazal, se predenj na tla vergel in mu rekel: „Kaj ima moj gospod sporočiti svojemu hlapcu? (Joz. 5, 15.) In kraljevi prerok David pravi: „Tvoje prijatle, o Bog! pred vsem drugim spoštujem.“ (Ps. 138, 17.) Celo Bog sam jih česti, kakor nam Kristus pove rekoč: „Ako mi kdo služi, čestil ga bo moj Oče.“ (Jan. 12, 26.) In kako je Jezus sam svoje zveste služabnike čestil, pokazal je očitno s tem, da je dal svojim učencem čudeže delati, celo večje, kakor jih je sam delal, ter so bolniki že ozdraveli, da so le Pavlove rute in pas nanje pokladali, ozdraveli, da je le Petrova senca na nje padala (Act. ap. 19, 12, 5, 15, 16. Mark. 16, 17.) In tudi še do danesnega dne ne neha Bog čestiti svojih zvestih služabnikov s tem, da jim daje moč, čudeže delati.

Ravno tako je tudi priporočevati se v priprošnje svetnikov pripuščeno in koristno.

a) Priporočevati se v priprošnje svetnikov je po pameti: Pobožnim ljudem se že tukaj na zemlji v molitev izročujemo. Tudi v bogajme dajemo, da bi reveži za nas molili. Svetoval je Bog sam Jobovom prijatlom, naj se mu izročujejo v priprošnje. (Job. 41, 8.) Celo krivoverci priporočujejo se včasih drugim ljudem, naj bi zauje molili. Zakaj bi tedaj ne smeli svetnikov za priprošnje prositi, ki so božji prijatli, in se znajdejo v nebesih pred božjim obličjem.

b) Priporočevati se v priprošnje svetnikov tudi ni zoper izreke in zglede sv. pisma. Priporočeval se je sv. Pavl Solunčanom v molitev (Tess. 5, 25.) Obstal je sv. Peter vernikom, da jih tudi po smerti pozabil ne bo, ampak da bo prosil zanje v nebesih tistega, kogar namestnik je na zemlji bil. — Slavni vitez Judež Makabejec, ravno v boj namenjen, imel je naslednjo tolaživno prikazen. Prikaže se mu veliki duhoven Onija, ki je bil nekoliko poprej umerl, ter mu zagotovi, da ne neha pokladati svojih želj in prošenj pred Gospoda vojnih trum, naj bi otel Izraeljsko ljudstvo. Pokaže mu tudi še preroka Jeremija, in reče: Glej! ta mogočni varh in prijatelj tvojih bratov nenehoma moli za te in za vse božje ljudstvo. To reče, in mu obeta veličastno zmago. — Poglejte, prijatli! imeli so svetniki, dokler so tu na zemlji živeli, gorečo ljubezen do bližnjega, ki jih je gnala, bližnjemu v prid darovati premoženje in celo življenje, ko bi treba bilo; ali je mar mogoče, da bi zdaj kot poveljanci prijatli božji bližnjega več ne ljubili? (I. Kor. 13, 13.)

Vidite! kako terdno zastavljen je nauk naše sv. cerkve, ki zadeva počешčenje svetnikov in priporočevanje v njih priprošnje. Ta nauk se vjema ravno tako lepo s pametjo, kakor tudi s svetim pismom. Čudno je tedaj, kako da krivoverci ta nauk zametujejo! Saj menda vendar nobeden pameten človek ne poreče, da s tim kralja žalimo, ako njegovo zlahto in njegove služabnike čestimo, se ž njimi pogovarjamo, in se jim priporočujemo, naj kralja za nas prosijo?

Se ve da ne smemo svetnikov po božje čestiti, in božje pomoči pri njih iskati. S tim bi malikovali. Kaj takega sv. cerkev ne uči, in tudi ne terpi. Veleva nam pa, svetnike čestiti kot božje prijatelje, in se izročevati njih priprošnjam. Sv. Tridentinski zbor pravi (sess. 22. c. 3): „Dasiravno cerkev v spomin in v počешčenje svetnikov sv. mašo opravlja, vendar le uči, da se nikdar ne sme opravljati ta sv. daritev svetnikom, ampak le samemu Bogu, ki je svetnike kronal. Toraj mašnik ne pravi: „Tebi, Peter in Pavl! daritev sv. maše darujem, ampak le zahvaljuje Boga, ki njima je zmago dodelil; in se jima v priprošnje izročuje, naj bi v nebesih za nas prosila, kterih spomin tu na zemlji obhajamo!“

In če si krivoverci vesti ne delajo, podobe svojih knezov in prijatlov v česti imeti; zakaj pa nam očitujejo, če podobe Jezusove čestimo, in podobe svetnikov spoštujemo?

2. Zakaj pa je svetnike čestiti zapovedano?

Sv. cerkev je praznik vseh svetnikov postavila, zahvaliti Boga, — kakor sem že rekel, — za vse milosti in dobrote, ki jih je svetnikom skazal; zraven pa tudi še seosebno zato, da nam zglede svetnikov tem živejši pred oči postavlja, in nas opomnuje, jih posnemovati, in serčno dalje stopati na poti čednosti in pobožnosti.

Kako bi mi ljudje mogli svetniki postati, biva namreš dvojno mnenje med ljudmi. Eni menijo, da zamorejo

brez velikega truda svetniki postati; drugi pa mislijo, da jim kratko in malo ni mogoče, se posvetiti. Obedve te zmoti ste našemu zveličanju enako škodljive; prva nas pripravi v mlačnost in pogubivno varnost, druga nas pa zapelje v maloserčnost in obupnost.

Da resnico najdemo, ničesar ni nam treba, razun da oberujemo svoj pogled na življenje svetnikov, katerih god danešni dan obhajamo. Prav resno premislimo, koliko so svetniki za nebesa delali in terpeli. Gotovo bomo spoznali, da se nebesa brez truda in terpljenja ne zadobá. Svetniki so le zato svetniki postali, ker so se vadili v vseh čednostih, vadili v ponižnosti in potterpežljivosti, vadili v ljubezni in čistosti, vadili v krotkosti in v pokorščini. Da so spolnovali vse te in druge čednosti, jih je gotovo stalo dosti truda in terpljenja. Mnoge zapreke so morali predreti, in vse sile napeti, da so sami sebe premagali. K Zveličarju namreč so v šolo hodili, ki pravi, da nebeško kraljestvo silo terpi, in bo le silnim v last. Zato so zatirali svoje strasti, križali svoje meso s pregrehami in hudim poželjenjem vred. Varovali so se na vso moč slehernega greha; za storjene grehe, v ktere so po nesreči zašli, so se posihmalo ojstro pokorili vse svoje žive dni. Spolnovali so zvesto dolžnosti svojega stanu, praznovali natanko nedelje in praznike, deržali ojstro zapovedane poste. Prenašali so voljno vse terpljenje in preganjanje po nauku in zgledu križanega Zveličarja. In da bi jih Bog zmerom bolj razsvitljeval in v dobrem poterdoval, so noč in dan molili, in pogostoma in vredno sprejemali ssv. zakramente. V tem jih je poterdoval Pavlov nauk, ki pravi: „Vse premorem v Njem, ki me pokrepčuje!“ Filip. 4, 13.

Vidite, bratje in sestre! kako močno bi se motili, ko bi mislili in menili, da se kar z lahkoma in brez vsega truda pride v nebesa!

Ravno tako močno pa bi se tudi goljufali, ko bi rekli in terdili, da nam kratko in malo mogoče ni, doiti v nebesa. Slehernemu, bodisi v tem ali unem stanu, je mogoče, v nebesa priti, da le hoče. Ni treba, da bi kdo spremenil svoj stan; slehernemu je dana priložnost na priložnost. Ni ravno treba, da bi zmed sveta bežali in se v kako samoto zatekli, naj bi se tam ojstro pokorili, neprenehano molili, vedno se postili in druge nenavadne pobožne vaje opravljali. Treba je le varovati se hudega in dobro delati, deržati se na tanko božjih in cerkvenih zapoved, in spolnovati zvesto dolžnosti svojega stanu. „Ako hočeš v življenje iti, spolnui zapovedi! je podučeval Jezus mladenča, ki ga je vprašal, kaj naj stori, da večno življenje zadobi.“ (Mat. 19, 17.) In ko so svetega Janeza Kerstnika ljudje vprašali, kako bi zamogli sveto živeti, odgovoril jim je: „Živi slehern po svojem stanu.“ (Luk. 3.) Rečem vam tudi jaz: Spolnui slehern voljno in natančno vse dolžnosti svojega stana, in varui se preklinjevanja in rotenja in vsega nespodobnega govorjenja, ki ga marsikteri pri svojih vsakdanjih delih in opravilih v navadi ima; stori vsakteri slednjo reč iz ljubezni do

Boga, prenašaj vsak križ poterpežljivo in vdan v sv. božjo voljo; opravljaj božjo službo vsakteri zvesto; in če bi kogar motilo, da so svetniki čudeže delali, on jih pa ne more, naj si vzáme k sercu, da so bili to posebni darovi božje milosti, in da Jezus ni rekel, da mora vsakteri čudeže delati, kdor hoče v nebesa priti; rekel pa je vsakemu, naj zapovedi spolnuje, kdor hoče v življenje iti.

Povejte tedaj, bratje in sestre! kdo bi nam branil sveto živeti? Ali mar naša slabost? Ali mar naše mnoge opravila?

a) Kar zadeva našo slabost, povem vam, da so bili svetniki ravno tako slabotni in hudemu podverženi, kakor mi, in so se morali s svojim hudim poželjenjem bojevati, ravno kakor mi, in so bili od hudega duha in od hudobnih ljudi v greh napeljevani, ravno kakor mi! (I. Pet. 5, 8.) Nekteri zmed njih so se bili v svojem poprejnem življenju celo močno pregrešili, kakor David, Peter, Magdalena in drugi. Če so pa svetniki nagnenje do posvetnega, pregrešnega veselja v sebi zatirali, in skušnjave serčno premagovali, zakaj bi nek tudi mi vsega tega ne premogli?

b) Kar pa tiče naše opravila, rečem vam, da so ravno kot mi, tudi svetniki zadrego imeli z mnogimi časnimi opravili. Ali ne veste, da je bil sv. Izidor kmetovavec, sv. Homobon kupec, sv. Jožef tesar, sv. Blandina dekla, sv. Vendelin pastir, sv. Mavricij s svojimi tovarši pa vojaškega stanu? Če je bilo tem in mnogim drugim mogoče, se posvetiti vsem svojim opravilom vkljub, zakaj bi nek tudi nam mogoče ne bilo, da svetniki postanemo? „Če je bilo unim mogoče, zakaj pa bi nam ne bilo?“ pravi sv. Avguštin. In zdaj le še premislimo:

3. Kaj se pravi svetnike prav čestiti?

a) Svetnike čestimo, če se veselimo njih sreče in časti, ki so jo s svojim svetim življenjem zaslužili, in jo zdaj vživajo v nebesih, in če za to njih srečo in slavo Boga hvalimo in zahvalujemo.

b) Svetnike čestimo, če se v potrebah zaupljivo k njim zatekamo, in se jim priporočujemo, naj Boga za nas prosijo.

c) Svetnike čestimo, če njih godove in praznike prav obhajamo. Toda z zgolj lenobo in samim postopanjem se godovi svetnikov prav ne praznujejo. Zato bi tudi na vprašanje: kako jim je obhajanje njih godov všeč? marsikterim kristjanom gotovo nič drugega ne odgovorili, kakor kar je Bog že v starej zavezi Judom očital rekoč (Izai. 1, 14. 58, 3.): „Vaši prazniki in godovi so nam zoperni in ostudni, in z vsem svojim praznovanjem od nas le vendar nič prejeli ne bote. Hinavska namreč je vaša pobožnost, ker so prazne dobrih del vaše roke, krivice pa polne. Vaša pobožnost je podobna bolj svojoglavnosti, kakor pravej pobožnosti! Učite se pred vsem drugim, vlomiti svojo termasto voljo, nehajte hudo delati, in učite se dobro ravnati, potem še le bo nam vgodna vaša pobožnost.“

Sosebno skerbno moramo god cerkvenega patrona ali varha obhajati. Če pa pomislim, da marsikteri kristjani god cerkvenega varha in pomočnika le z nezmernostjo v jedi in pijači onečastujejo, in oskrunjajo z igro in plesom in drugimi razuzdanostmi, in o takih sv. godovih več greha storé, kakor o drugih dneh, ne morem se neke žalosti vbraniti; tem bolj pa me otožnost obsiplje in me strah ima, če si spomnim Krizostomovih svetih besed, ki pravi, „da so oskrunjevavci praznikov ravno tako kazni vredni, kakor roparji, ki po cerkvah ropajo in kradejo. Ta sveti čas namreč je ravno tako Bogu posvečen, kakor so mu posvečene cerkvene posode, cerkvene oblačila, in druga cerkvena priprava.“

d) Svetnike čestimo, če si prizadevamo, jih posnemati. Sv. Avguštin pravi: „Svetnike tisti prav česti, ki po njih zgledih živi!“ To ravno, da posnemamo njih življenje, je svetnikom naj ljubše, nam pa naj tečniše in koristniše. Sv. Krizostom govori: „Kdor koli življenje svetnikov občuduje, naj tudi posnema njih sveto zadržanje. Če hočeš svetnike prav hvaliti, posnemaj jih; če jih pa posnemati nočeš, jih tudi nikar ne hvali.“ Kaj dobrega hvaliti, posnemati pa ne, ne vjema se nikakor in ne veže. Kdor hvali na primeru Marijino in Esterno ponižnost, je pa pri tem ves nečimurn in ošaben; samemu sebi zopergovarja, in samega sebe pogublja! Kdor hvali in občuduje Abrahamovo dobrotljivost, je pa terd in neusmiljen do svojega brata, samemu sebi zopergovarja, in samega sebe pogublja! Kdor hvali in občuduje Jožefovo in Suzanino čistost, se pa s nespodobnimi rečmi ukvarja in peča; samemu sebi zopergovarja in samega sebe pogublja. Kdor hvali in povzdiguje Štefanovo krotkost in pohlevnost, pa noče odpustiti svojim sovražnikom; samemu sebi zopergovarja in samega sebe pogublja. Kdor hvali in poveljuje Tobijevo in Cahejevo poštenost, pri tem pa krivično ravna; samemu sebi zopergovarja in samega sebe pogublja. Kdor hvali in slavi prizanesljivost in poterpežljivost, pri tem pa vsako razžaljenje kar hitro za zlo jemlje in hudo s hudim povračuje, samemu sebi zopergovarja in samega sebe pogublja. Kdor hvali in občuduje pobožnost in gorečnost sv. Ane, je pa za vse dobro mlačen in len, samemu sebi zopergovarja in samega sebe pogublja!

Sklep.

Zatorej pa tudi mi, bratje in sestre! posihmalo ne bomo le samo čestili in slavili svetnikov zavoljo njih pobožnega življenja, in se jim kot božjim prijatom v njih priprošnje izročevali; ampak si bomo tudi na vso moč prizadevali, posnemovati njih sveto življenje, da sreče, ki jo oni že zdaj uživajo, enkrat tudi mi deležni postanemo! Amen.

Pridiga v spomin vseh vernih duš.

(Od žalosti in veselja vernih duš.)

„Sveta in zveličavna je misel, moliti za meste, da bojo odvezani od svojih grehov.“
Mak. 12.

V v o d.

Milo nas kličejo danes in jutre cerkveni zvonci iz visokega turna, kakor poslanci pokojnih duš, naj pridemo v cerkev, svojo pobožnost za njimi opravljat, in k njih rešenji pripomagat. Oj, da bi vi vedeli, kako so se verne dušice na današnji dan že davno veselile in ga že težko, težko pričakovale! Bog ne daj, da bi mi njih upanje goljufali, jim ne bi priskočili v njih terpljenji. Vem, da tega ne bote storili! saj vas vidim zato v cerkvi zbrane, kamor vas je lastno serce vleklo. — Ali kaj vam danes za nauk povem? Da na vse kraje vstrežem in ne le vernim dušam, ampak tudi nam kaj dušnega sadu priraste: naj vam razložim:

1. kaj verne duše naj bolj žalosti;
2. kaj jih naj bolj veseli; in
3. kaj se naj mi iz tega učimo?

Začnem v imeni usmiljenjega Jezusa in vernim dušam v prid in tolažbo.

R a z l a g a.

1. Kaj verne duše naj bolj žalosti?

a) Pervo, kar verne duše žalosti, je terpljenje, je ogenj, h kteremu so obsojene. Pa ne, da bi to za naj hujše imele, dokler rade terpijo, kar so si zaslužile. Pa ogenj je vendar le ogenj in hudo boli. Iz njega stegujejo svoje proseče roke proti nam, rekoč: „Usmilite se nas, usmilite se nas vsaj vi prijatli naši.“ Oj da bi vi vedeli, koliko one terpijo! Ena zmed njih več terpi, ko vsi mučenci, vsi bolniki na zemlji skupaj. In kako dolgo terpijo! Mi pravimo, da znabiti 20 ali 30 let; njim pa se zdi, kakor ravno toliko 100 let. In tako dolgo časa vedno v ognju, vedno v terpljenju, to ni kaj malega in ni se čuditi, ako tudi verne dušice zdihujejo in milo tožijo: „Gospod, kako dolgo še! kako dolgo!“ Čeravno voljno terpijo, vendar želijo rešene biti iz plamteče peči, v kterej se znajdejo.

b) Drugo, kar verne dušice žalosti, je, da so kdaj grešile in Boga razžalile. Zdaj še le prav spoznajo, kako hudoben pa tudi kako

neumen da je greh. Proste namreč vseh posvetnih vezi jasno vidijo, da je le Bog edina, neskončna dobrota, vse naše ljubezni vredna. In tega preljubeznjivega Boga so svoje dni žalile in tako si za nekaj časa Njegovo pravično jezo nakopale! Oj to jih boli, to jih peče! Od nekega cesarskega služabnika pred več sto leti se bere, da se je cesarju zameril. In to ga je toliko hudo prijelo, da je od same žalosti umrl. Spoznajte iz tega britko žalovanje vernih duš, ktere še vedno božjo nevoljo nad seboj čutijo in je z vsem svojim poterpljenjem potolažiti ne morejo. To je njih bolečina, njih naj hujše terpljenje. Človek, v posvetne zmote zapleten, ne mara za božjo zamero. Enkrat pa, ko te nič drugega od Boga zadrževalo ne bo, boš še le spoznal, kaj se pravi, Boga žaliti, neskončni pravici se zameriti!

c) Tretje, kar verne duše teži in naj bolj teži, je, da so od Boga ločene, da še ne morejo Njegovega preljubeznjivega obličja gledati. Od Davidovega sina Absoloma se bere, da je bil zavoljo nesramne pregrehe nad lastno sestro storjene od očeta Davida zaveržen in pregnan. Tri leta je v pregnanstvu preстал, pa potem se mu je vendar tožilo po svojem očetu. Po zvižaci je toliko dosegel, da je smel v Jeruzalem priti, pa ne pred obličje svojega očeta Davida. Tedaj je Absalom govoril: „Zakaj sem prišel iz Gesura, ptuje dežele? Boljši bi bilo ondi ostati, če ne vidim kraljevega obličja. Ako se pa še spominja moje hudobije, naj me vmori.“ (II. Reg. 14, 32.) Glejte, tako se je temu malopridnemu sinu hudo zdelo, pogrešati očetovo obličje. Kako mora še le vernim dušam pri sercu biti, da že ne morejo priti enkrat pred obličje Gospoda, ki ga toliko ljubijo, toliko po njem hrepentijo. „Gorje meni, da se moje potovanje podaljšuje . . . dolgo je ptuja moja duša.“ (Ps. 119, 5. 6) tako kličejo, tako milo prosijo; to jih naj bolj boli, spred božjega premilega obličja biti, ki ga gledati več veselja prinese, ko vse veselice tega sveta (Ps. 41, 1—5): „Kakor hrepentijo jelen po studenčni vodi, tako hrepentijo moja duša po tebi, o Bog. Mojo dušo žeja po močnem živem Bogu; kdaj pridem in se prikažem pred božje obličje? Moje solze so moj kruh noč in dan, ker mi vsak dan pravijo: Kje je tvoj Bog.“ Kaj naj vam še rečem, popisati žalostni stan vernih duš? V ognju so, v božji zameri so, spred božjega obličja so. In to naj vam bo dosti. Ali kakor so v žalosti vse potopljene, tako pa so tudi polne veselja.

2. Kaj pa verne duše naj bolj veseli?

a) Pervo, kar verne duše veseli, je, da zdaj pokoro delajo za svoje grehe. Same namreč sprevidijo, da to je njih sv. dolžnost, zatoraj poljubljajo šibo, ki jih tepe. Pri vsem tem pa jih tudi tolaži, da se njih pokora manjša od dne do dne, da ne le, kakor pogubljeni, vedno plačujejo, ampak prej ali slej tudi doplačale bodo. Pač huda pokora jim je naložena, ki bi jo bile lahko svoje dni opravile bile, pa niso. Zdaj pa morajo toliko terpeti za poprejšnje zamude! Pa bodi v božje ime! Da se le pokorijo, kakor se same

dolžne spoznajo, ta sama zavest jim serce pomiri in jim vse strašne bolečine prenašati pomaga. Vejo namreč, kaj se pravi (Ps. 102, 8): „Milostljiv in usmiljen je Gospod, poterpežljiv in obilnega usmiljenja; ne serdi se večno, tudi ne žuga vekomaj. Ni nam storil po naših hudobijah; kakor se oče otrok usmili, usmili se Gospod njih, ki se ga bojé.“ Vsaka ura storjene pokore, oj kako jih veseli in z nebesko tolažbo napolnuje!

b) Drugo, kar jih veseli, je to, da so v gnadi božji. Slišali ste, kako se je Absolomu nesterpljivo zdelo, v očetovi jezi živeti. Ko se je tedaj kralj David omehčati dal in Absoloma pred sebe pustil, in ga je poljubil, kaj mislite, kakošni občutljeji so Absoloma takrat prehajali? Ali kaj bi še le rekel od vernih duš, kakošna radost jih vedno obdaja, ker vejo, da so v gnadi božji, da Bog, čeravno še po pravici nevoljen, vendar tudi s prijaznim očesom gleda na nje, da so Njegovi otroci, Njegovi prijatelji, da bodo prej ali slej za vsem Njegovi? To jih tolaži, ko jih ogenj hudo muči. Kakor se ljubo solnce med oblaki, tako se jim mило očetovo obličje božje kaže. Ne dolgo, in naj bo tudi dolgo, pa enkrat bo vendar božje zamere konec in bojo sprejete za prelube otroke in prijatelje božje.

c) Tretje, kar jim v veselje služi, je, da so jim nebesa gotove, da jim uiti ne morejo. Kdo izmed nas se more tega nadjati? Kdo se ne trese in ni si v strahu zavoljo večnosti, kakošna ga čaka? Le sama misel, da nam je mogoče pogubiti se, nas straši, nam pravega pokoja vse žive dni ne pripušča. One pa so te skerbi za vselej rešene, ker vejo za trdno, da čez kratko ali dolgo bojo prebivavci svetih nebes. Oj kako jih ta misel hladi in jim vse prenašati pomaga, karkoli terpijo! Naj jih strašni ogenj žge, pa mora vgasniti, naj jih ojstra pokora od Boga loči, enkrat pa bojo pri Njem. Ne da se nobeno posvetno veselje proti temu primerjati, ne popisati presrečni stan, ki ga pred seboj vidijo, pa ga vendar žalibog za sedaj doseči ne morejo. Pa upanje tolaži jih.

3. Kaj pa se naj mi učimo iz vsega tega?

a) Povem vam, verne dušice so naši naj boljši učenci; prvič: kako se naj greha in božje zamere varujemo. One si že skušajo, kaj se pravi, grešiti in pravičnega Boga žaliti. Zakaj Bog je goreč ogenj in „strašno je Bogu pasti v roke.“ Učimo se toraj mi od njih prave modrosti, da se greha ogiblremo na vse strani, tudi v malih rečeh, da bodemo pazljivi tudi na male pregreške, ki jih le preradi preziramo in na božjo milost se prederzno zanašamo. Oj nikar tega, nikar! Sv. strah naj nas vedno spremlja, da si po nepremišljenem ne nakladamo grešnih dolgov, ki bi jih enkrat težko plačevali v ognju. Zakaj kakor sv. Pavl piše I. Kor. 3, 13—15: „Kakor delo pa zgori, bo škodo terpel, on pa bo otet, vendar tako kakor v ognju.“

b) Drugo, kar nas verne duše učijo, je, pokore se poprijeti o pravem času, da nam enkrat treba ne bo, 100krat hujši pokori se podvreči. K temu nas opominja ljubi Jezus, rekoč Mat. 5, 25, 26:

„Glej, da te sodnik ne izda služabniku, in da ne boš v ječo veržen. Resnično, povem ti, ne pojdeš venkaj od ondod, dokler ne plačaš do zadnjega vinarja.“ Le ta zopernik je naša vest, z grehom obtežena in zavoljo tega razkačena zoper nas. Ona nas toži pred božjim obličjem že tukaj, dokler živimo, pa le k našemu blagru, ako jo namreč poslušamo in tolažimo s pravo pokoro. Ako pa čas gnade zamudimo, ako se nismo s svojim znotrajnim tožnikom spravili, dokler potujemo po tej zemlji, gorje nam! Nebeški Sodnik bo z nami po vsi svoji pravici ravnal! Do zadnjega vinarja bo moralo vse plačano biti. Bodimo tedaj modri in delajmo zdaj pokoro kratko. Znabiti se rešimo pokore unkray groba, in pojdemo vsi očiščeni naravnost v sv. nebesa, kakor je sv. Janez v svojem skrivnem razodenji množico izvoljenih vidil; to nam današnje sv. branje pove, 7, 13—17: „Spregovoril je eden zmed starašin in mu je rekel: Kdo so ti, ki so oblečeni v bele oblačila, in kod so prišli? In sem mu rekel: Moj Gospod ti veš! In mi je rekel: Ti so tisti, ki so prišli iz velike nadloge in so oprali svoje oblačila, in jih obelili v kervi Jagnetovi.“

c) Še en nauk verne duše nam dajo namreč sedajnega življenja kratki čas modro obračati, da v gnadi božji živimo in srečno umerjemo. Kaj je vendar naše življenje, ko dim na strehi, ki ga veter razžene? Še le začeli — tako se nam dozdeva — še le začeli smo tekoče leto in že tudi po malem h kraju gre. Še ni dolgo, da se je zunajna natora iz zimskega spanja zbudila in že se zopet k taistemu pripravlja. In tako leto za letom mine in kmalo se bo tudi nad našim grobom mertvaška pesem zapela. — Kako nespametni bi pač bili, ako bi zavoljo teh kratkih dni večnost zapravili in si po svoji nemarščini slabo postlali na unem svetu! — Glejte verne duše zdaj terpijo, ker so svoje dni prenemarne bile za dušno zveličanje svoje. Bodimo toraj mi skerbnejši in ravnajmo po nauku sv. Petra II. 1, 10, 11: „Zategadelj prizadevajte si, bratje, bolj in bolj, da po dobrih delih svoj poklic in svoje izvoljenje ugotovite, ako namreč to storite, ne bote nikdar grešili. Zakaj tako vam bo obilno dano, da pojedete v večno kraljestvo Gospoda našega in Zveličarja Jezusa Kristusa.“

Sklep.

Tako tedaj, ljubi moji! ko ste slišali, kaj verne duše naj bolj teži, kaj pa veseli, tedaj tudi veste, kaj one od nas pričakujejo, da jim namreč z našo molitvijo in dobrimi deli na pomoč pridemo, da bojo tako vsake sile, jeze božje kmalo rešene in deležne taiste preneizmerne sreče, po kterež tako goreče poželjujejo. To dobroto jim skazati, smo že dolžni zavoljo vsega dobrega, kar so nam one svoje dni storile. Pa tudi naš lastni dobiček nas k temu veže, da bomo

tudi mi enkrat nad njimi usmiljene predprošnike imeli, da po besedah Jezusovih si nabiramo prijateljev v nebesih, kateri, kedar obnemagamo, nas naj sprejmejo v nebeške šotore. Amen.

Pridiga za XXV. pobinkoštno nedeljo.

(Iztrebimo ljuliko; pa kako?)

„Gospod! ali nisi dobrega semena vsejal na svoje njivo? Od kod ima tedaj ljuliko.“
Mat. 13, 27.

Vvod.

Čudno se nam mora zdeti, da je toliko hudega na svetu, ko se vendar od Boga bere, da je vse prav dobro storil in je Sam za dobro spoznal vse svoje stvari in naredbe. Od kod pa tedaj vse hudo, ki ga nahajamo med nami? Da vam na kratko rečem: Od sovražnika vsega dobrega, sovražnika pa tudi vsega človeštva, od hudega duha. — On je taisti sovražni človek, kateri po današnjem sv. evangelju ljuliko med pšenico seje. Od te ljulike hočem tudi jaz danes govoriti in pravim: Naša dolžnost je:

1. ljuliko strebiti na samem sebi, na drugih; in se je varovati, kolikor le mogoče;

2. pa jo tudi zatirati po svojem stanu.

Jaz začnem v imenu Jezusovem, vi pa zvesto poslušajte!

Razlaga.

1. Kdo nam prešteje vso ljuliko, ki jo je zlodej med pšenico sejal od začetka svetá? Še le zaslišal je bil Adam iz božjih ust: „Kteri den boš jedel od tega drevesa, boš umerl,“ in že je zapeljivec pristopil in ljuliko med pšenico primešal, rekoč Gen. 3, 4: „Ne bota umerla, ne.“ In tako on svoje zvijače plete od veka do veka; od Adamove dobe do taiste, ko je Izraeljsko ljudstvo v malikovanje, še celo naj modrejšega kralja Salamona v nečistost, v molenje ajdovskih bogov pripravil.

In potem ko je bila Beseda božja meso postala, koliko ljulike je zopet razsijal! Od Betlehemitarskega otrokomorstva do Jezusove

smerti na križu; in od tistih dob do današnjega dne! Posebno se pa naše dni s sejanjem ljulike napejja, ja bi rekel, da noben den ne mine, da ne bi prav gosto pognala in se širila po svetu, v pohujšljivih marnjih, po časopisih, kateri našo sveto vero, našo mater katoliško cerkev gerdijo in lepo, keršansko življenje spodkopavajo. Tako daleč je že prišlo, da skoraj tudi nam velja bridka pritožba preroka Elija v dneh kralja Ahaba III. Reg. 19, 10: „Zapustili so tvojo zavezo Izraelovi otroci; tvoje altarje so razdjali, tvoje preroke so pomorili z mečem: puščen sem jez sam, in iščejo moje duše, da bi jo vzeli.“

Kaj pa mi naj delamo? Mar spati in ljuliko pustiti, da se košati in pšenico zaduši? Gledati, kako volk čredo Gospodovo terga in ovčice razpoja? — Kako bi mogli tako nemarni biti, ko vendar Gospod sam nas opominja, naj čujemo? In sv. Peter piše I. 5, 8: „Bodite trezni in čujte; ker hudič, vaš zopernik, hodi kakor rjoveč lev, in išče koga bi požerl.“

a) Poglejmo si najpred, koliko je nevarne ljulike med nami? Koliko pregreh, nečistosti, razujzdanosti, požrešnosti, krivice, po kateri bližnjega ob poštenje spravljáš. Ali hočeš, da vsa ta ljulika raste do žetve? Znaló bi se ti potem goditi, kakor evangeljski ljuliki, da boš gorel v večnem ognju in škripal z zobmi. Bog nas tega obvaruj! Ampak trebiti moraš ljuliko nezmernosti in saditi pšenico zmernosti; izpipati moraš ljuliko nesramnih slad, sejati pa pšenico čistosti, ker „nobeden kurbir ne bo vidil ali okusil nebeškega kraljestva,“ „le oni, ki so čistega serca, bojo Boga gledali,“ pokončati moraš ljuliko krivičnosti, obrekovanja in zanaprej po resnici, po pravici, po ljubezni ravnati. Tako te uči naš ljubi Gospod Mat. 5, 29, 30: „Ako te tvoje desno oko pohujša izderi ga in verzi ga od sebe; zakaj boljši ti je itd. . In ako te tvoja desna roka pohujša, odsekaj jo in itd.“ In sv. Pavel (I. Tesalon. 5, 22,) celo od nas tirja vsake sence hudega se zderžati.

b) Koliko pa ljulike bližnjega serce rodi in ti bi nemaren jo pregledoval, ako ravno bi ti lahko bilo, ja brez škode, ja k velikemu pridu tvojega brata izdreti? Oj kako mora človeka groza obiti nad terdoserčnostjo in zanikernostjo toliko ljudi, kateri, ko vidiyo, kako greh v soseski razsaja, po Kajnovu prašajo: „Kdo me je za varha mojega brata postavil?“ — Bog te je postavil za takega, ko nam je svojo sv. zapoved dal: „Ljubi bližnjega, kakor sam sebe.“ In sv. Jakob pravi 5, 19: „Bratje moji! ako kdo zmed vas zaide od resnice, in ga kdo verne, naj ve, da, kdor grešnika verne od njegove krive poti, rešil bo njegovo dušo od smerti in pokril veliko število grehov.“ „Zatoraj tudi na sosedovi dušni njivi pobiraj ljuliko pregrehe, in boš dobro zveličansko delo imel.“

c) In koliko ljulike hudi duh po svojih pomagačih razseva, kateri, v ovčjih kožah skriti, se delajo kakor edini prijatelji človeškega reda in pridigujejo ne le po velikih mestih, temuč tudi že po vaseh

tako imenovano svobodo, svitlobo in omiko in psujejo sv. cerkev, kakor da bi ona ljudi same sužnje naredila in mračnjake, in tako vas skušajo ob sv. vero spraviti in v nepokorščino proti cerkvi in njenim postavam, od katerih velja, kar Kristus, večna Resnica, pravi: „Moj jarm je sladek in moja butara lahka.“ In zopet Jan. 8, 31, 32: „Ako vi ostanete v moji besedi, bote v resnici moji učenci, in bote spoznali resnico, in resnica vas bo sprostila.“

Zatorej, ljubi moji! ako vidite to pogubivno ljuliko med vami trositi, bežite po besedah sv. Pavla Rim. 16, 12: „Prosim vas pa, bratje! pazite na nje, kateri delajo razpore in pohujšanja, nauku nasproti, ki ste se ga naučili, in ogiblajte se jih.“ Ta ljulika mora potrebljena biti, da nebeške pšenice sv. vere ne zaduši; to pa se zgodi, ako se zogibljete takih krivih učencikov, takih nevarnih družb. Nikar ne berite takih neverških bukev ali umazanih časopisov, v katerih se svete božje reči v blato teptajo; nikar ne poslušajte takih kvantačev, kateri vedoma debele laži črez duhovnike, škofe in papeža med svet trosijo, da nevedne plašijo in jih na svojo stran potegnejo. Ljulika so sami, ljulika je tudi vse njih široko ustenje; nikar ne jemljite goljufive ljulike za zdravo pšenico, držite se temveč starodavnih cerkvenih naukov, kateri so edini zveličanski.

2. Mi pa nismo le sploh kakor kristjani, temuč tudi po svojem stanu dolžni, ljuliki braniti, da se med nas ne zaplodi, ampak da se zatere.

Tukaj pridejo naj pred na versto hišni gospodarji, katerim je od sv. Pavla rečeno I. Tim. 5, 8: „Ako pa kdo za svoje in zlasti za domače nima skerbi, zatajil je vero in je hujši od nevernika.“ S temi besedami jih sv. apostelj opominja, skerb imeti za telesni pa še bolj duhovski blagor jim izročeni. Ali poglejmo, kako se le prepogosto po hišah godi. Gospodar je zadovoljen, da mu posli le pridno delajo, kako pa se obnašajo, kako kaj cerkev obiskujejo, sv. zakramente prejemljejo in za zveličanje svojih duš skerbijo, zato jim je malo mar. Da hlapci in dekle ponočujejo, po slabih tovaršijah se potepljejo, ali pa pod domačo streho vse sorte razujzdanost in malopridnost doprinašajo, to jih ne briga. In tako grešna zel čedalje bolj raste in vboga duše ugonobi. Ako se to pri tvoji hiši najde, oj ne bodi ti žal, ljuliko spraviti iz hiše, naj si bo tudi k žalosti taistih, kateri pregrehi služijo po besedah sv. Pavla I. Kor. 5, 2: „In vi se napihujete in niste veliko bolj v žalosti skerbili, da bi bil iztrebljen zmed vas, kateri je tako delo storil.“

In kaj naj rečem od vas, keršanski starši! ki so vam otroci od Boga izročeni, da jim bodite angelji varhi? Je li mogoče, da jih je tudi med vami takih, kateri vso ljuliko nad otroci dopuščajo in ne porežejo ljulike nepokorščine, termaste glave, razberzdanosti. Ja skoraj ni verjeti, da starši, namesti da bi svoje lastne otroke, kri od njihove kervi, ljulike obvarovali, jim še sami taisto vcepljejo s tim, da jim dajejo slabe izgleda, slabe izgleda pijančevanja, pre-

klinjanja, nespodobnega zakonskega zadržanja, oskrunjevanja sv. nedelj. Je li mogoče, da še starši zapeljivcem svojih otrok duri odpirajo, jim še plajšč deržijo, jim potuho dajejo, da jim še na misel ne pride ljuliko trebiti, ki so jo sami zasadili. Tukaj velja beseda Jezusova: „Sovražniki človeka so hišni ljudi.“

Oj pomislite, ljubi starši! kar modri Sirah govori 22, 3: „Razuzdan sin je očetu v sramoto, hči mu je v škodo.“ Ja sramoto si nad svojimi otroci nakopavljate, ne le tukaj, ampak posebno tamkaj in bote skupej goreli z ljuliko svojih otrok. Zatoraj ne dopuščajte nad njimi, kar je le količkaj ljuliki podobnega, grešnega, obrezujete izrastlike slabih navad, učite, svarite, strahujte, da bojo otroci pridna pšenica, k božji pa tudi k vaši časti in veselju.

Zadnjič naj še predpostavljenim eno povem, kako naj ljuliko izruvajo, ker k temu so od Boga poklicani in pooblašteni. Ako se pohujšanje po soseski godi, ako se razuzdanci množijo in prederzno svoje glave vzdigujejo ne molčite, stopite takim na noge in jih zavračajte. Ali žalibog! zdaj enega strah pred ljudmi, drugzega nemarnost, tretjega dobičkarija ali lastna malopridnost nazaj derži, da bi se pregreham vstavljal, katere po sosesčini divjajo in nedolžne duše morijo. Oj kako se bojo taki predpostavljeni tresli pred nebeškim Sodnikom, kedar jih enkrat na rajtengo pokliče in bo duše vseh taistih nazaj tirjal od njih, ki so se za njihove nemarščine delj pogubili.

Sklep.

Ljubi moji! Nikar mi ne zamerite, da vam tako ojstro dolžnost pred oči postavljam, ljuliko strebti, ne le vsak sam iz sebe in kolikor se da, tudi pri drugih in da se ne daste drugim slepariti, ki vam ljuliko, strupeno ljuliko za čisto pšenico prodajajo, ampak da tudi vsak po svojem stanu: gospodarji, starši, predstojniki branimo ljuliki, da pšenice ne preraste. Enkrat pa pride dan, ko bo nebeški Gospodar svoje angelje razposlal, da pobirajo vso ljuliko in v ogenj zmečljejo. Da se nam po tem prestrašnem žuganji godilo ne bo, oj bodimo lepa, dobra pšenica na njivi Gospodovi, da nas angeljci na žetve den v nebeške žitnice spravijo, kjer bomo večno živeli sad naj slajšega veselja. Amen.

Pridiga za XXVI. pobinkoštno nedeljo.

(Sv. katoliška cerkev je zerno in kvas.)

„Jezus je govoril priliko od ženofovega zerna in kvasa.“ Mat. 13.

V vo d.

Prečudna je božja modrost in previdnost, katera napredek in rast svojih del že na veliko let naprej vidi in zapove, kakor nam ravno današnje sv. evangelje očitno kaže.

Perva evangeljska prilika od ženofovega zerna nam razodeva, kako se bode kraljestvo božje ali katoliška cerkev razširjala in rastla na zunaj. Druga prilika od kvasa nas pa uči, kako katoliška cerkev dela tudi znotraj in kako vsak kristjan, ako evangeljski kvas v sebe sprejme, se čedalje bolj posvečuje in po znotrajnem človeku na čednosti in pobožnosti raste.

To obojno priliko od ženofovega zerna in kvasa hočem vam danes bolj na tanjko razložiti in pravim:

1. Katoliška cerkev raste kakor zerno, in
2. katoliška cerkev dela kakor kvas. Pripravite se!

Razlaga.

1. Katoliška cerkev raste kakor zerno.

a) Majhno mestice je bilo svoje dni Nazaret na Galilejskem, še manjše semensko zernce pa se je v njem izcimilo, naš Gospod Jezus Kristus, rojen sicer v Betlehemu, kakor so stare pisma napovedovale, izrejen pa v Nazaretu, zato je bil Jezus tudi Nazarenski imenovan. On je zasadil taisto prečudno nebeško drevo, ki mu je katoliška cerkev ime. Sperva le drobno, kakor ženofovo zerno, je zrastle na kviško in na široko v velikansko drevo, katero zdaj po celem svetu svoje korenine poganja in v nebo kipi. Le 12 zvestih učencev je štela od začetka; ali ti so se množili, kakor pesek ob morskem bregu, šli so iz Judovske dežele, od Jezusa poslani, v vesoljni svet, kakor kmet rodovitno seme v zemljo verže; pridigovali so nauk Kristusov, kamur so prišli in poslušavci so verovali njihovi besedi, popustili svoje ajdovske zmote in se cerkvi Kristusovi pridružili; in tako je rastla od leta do leta in skoz veliko sto let in je postala mogočno drevo, katero svoje košate veje po vseh peterih

delih naše zemlje razprostira, pa tudi polno sladkega, zveličanskega sadja rodi, od katerega jejo, kateri koli se za kristjane štejejo, veliko milijonov in milijonov izmed vseh narodov sveta.

b) Toda poglejmo si še bolj pri luči, kako se je pri razširjanji keršanstva godilo, s kakimi zadržki in težavami je bilo sklenjeno in spoznali bote, da le božja vsegamogočna roka jim je bila kos in jih je premagala. Kako težko se človek od tega loči, česar se je od mladih nog navadil in v naj večji časti imel. Zdaj pa pomislite: Celi svet je bil v malikovanje pogreznjen, vsako ljudstvo je svoje bogove imelo, pred katerimi so se priklanjali, jih molili in jim darovali naj dražše reči, ja klali svoje naj ljubše otroke. Zdaj pa pridejo učenički iz zaničevane Judovske dežele in sicer revni ribiči in pravijo visokim in nizkim, učenim in neučenim, bogatim in vbogim, da vsi njih bogovi nič niso ko mertev les in prah; da naj njih podobe razdrobijo, njih tempeljne poderejo in le taistega Boga molijo, ki Ga oni jim oznanujejo, ki je celi svet vstvaril in vbogo človeštvo odrešil, odrešil s tem, da je sam človek postal, po nedolžnem izdan, sramotno smert na križu storil, pa zopet oživljen slavno iz groba vstal in nazaj šel v sv. nebesa, od koder je bil prišel na svet. In glejte! Čeravno ta vera vso človeško pamet presega, sprejeli so jo in se veselili v Gospodu svojem Odrešeniku. In kaj bi še rekel, kaj so jim keršanski pridigarji zapovedovali, kako naj zana-prej živijo. Razvajeni po vseh ajdovskih željah so živeli, kakor jih je njih spačeno meso gnalo, doprinašali in vganjali so reči, da mora poštenega človeka sram biti. Zdaj pa pridejo aposteljni in jih učijo, zatajevati se in svoje slabo nagnjenje krotiti, odpovedati se temu vidljivemu svetu in po nevidljivem, prihodnjem se stegovati. In ljudje so to oznanilo za klic božji spoznali in se mu podvergli. Kdo ne sprevidi v tem lastne božje naredbe in delo vsegamogočnega Boga?

c) Mislite si, da sv. Peter, Galilejski ribič v Rim, takrat poglavitno mesto celega sveta, priroma. Tam v Rimu premogočen Rimski cesar na svojem slavnem prestolu sedi, celi takrat znani svet pod nogami. Zdaj pa pride vbogi ribič, k cesarju pristopi, rekoč: „Umekni se s svojega sedeža, da ga jes posedem.“ Ne vem, ali bi se bil Rimski cesar razserdil nad tem prederznežem, ali pa se mu bil smejal, revnemu červiču. In vendar, kar se nam za takratne okoliščine nemogoče zdi, zgodilo se je: odstopili so ajdovski Rimski cesarji in na njih mestu je sv. Peter drugo duhovno vladarstvo celega sveta prevzel. In naj so si tudi siloviti sovražniki v toliko sto letih, sto in tavžentkrat sv. cerkev napadali in naskakovali, spodbiti je in pokončati niso bili kos: naj še danešnje dni sekiro nastavljajo na to drevo, podreti ga ne morejo. Oj kako nas mora to z veseljem navdajati, pa nam tudi serce delati, da se v taisti cerkvi znajdemo, katera ima od Kristusa Samega obljubo, da

bo večno obstala: Naj bi le bili njeni vredni otroci pravi kristjanje, kakor nam druga evangelijska prilika kaže!

2. Katoliška cerkev tudi dela kakor kvas. „Nebeško kraljestvo je podobno kvasu,“ ta prilika pomenja: „Kakor mali kvas veliko moke spremeni, tako tudi sv. vere zveličanski nauk človeka, ki ga sprejeme, prešine in prerodi, posveti vse njegove misli, besede in djanja, da bo nov človek iz njega, Bogu prijeten, sam sebi pa v zveličanje.“

To je tudi, kar sv. cerkev od nas tirja in za to smo jej tudi odgovorni. Kakor se je nam ponositi zavoljo čistosti naše cerkve, katere udje ali družbeniki smo, tako si nam je tudi prizadevati, da ne bo evangelijski kvas, ki ga žena, katoliška cerkev, v nas, to je v naši duši po svojih naukih in sv. opravilih meša, da ta evangelijski kvas ne bo v zgubo šel ali se spridil, ampak služil nam v dušno prerodenje, prevstvarjenje in večno življenje; da bomo zdravi kruh Kristusov, Bogu na čast, samim sebi pa v duhovski prid, in večni dobiček.

Oj da bi kristjani to resnico pomislili, da ni še dosti, da smo otroci sv. cerkve, od Kristusa vstanovljene in do te dobe obstoječe; ampak da imamo tudi v svojem znotrajnem in zunanjem zadržanji kazati, da evangelijski nauki niso zgubljeni nad nami, temuč da so se prijeli nas, kakor kvas vso moko predere. Kaj pomaga, da si kristjan, pa se po ajdovsko obnašaš? Še hujšo sodbo si nakoplješ. Znano bi se ti zgoditi, kakor Jezus pravi: „Resnično vam povem, da jih bo veliko od izhoda do zahoda prišlo, in bodo sedeli pri mizi z Abrahamom in Izakom in Jakobom v nebeškem kraljestvu; otroci kraljestva pa bodo pahnjeni v zunajno temo; ondi bo jok in škripanje z zobmi.“

Tudi Judje so se svoje dni štimali proti Jezusu, da so Abrahamov zarod. Ali čujte, kaj jim je odgovoril: „Ako ste otroci Abrahamovi, storite tudi njegove dela; posnemajte njegovo vero, njegovo pokorščino proti Bogu. Ako pa tega ne, tudi iz teh kamenov si zna Bog otroke Abrahamove zbuditi.“

To je ojstra resnica, katera vsem nam velja in nas spominja, da nismo le kristjanje, otroci katoliške cerkve, ampak da naj po tem svojem visokem stanu tudi živimo, se vsega zderžujemo, kar bi keršanskemu imenu nečast delalo, pa si prizadevljemo, da se bo evangelijski kvas v nas čedalje bolj razodeval, in bomo tako sveti cerkvi v čast, katere udje in deležniki smo. Povem vam: „Enkrat jih bo veliko prišlo in bodo hoteli noter iti v kraljestvo nebes; ali reklo se jim bo: „Poberite se proč, vi malopridneži! zakaj jes vas ne poznam.“ Poglejmo na prve kristjane. Vse drugačni so prvi kristjanje bili in po keršansko živeli. Poslušajte kako piše sv. Justin, ki je bil ajdovsk modrijan, potem pa je postal kristjan in je svoje življenje dal za Jezusa. On piše od prvih kristjanov takole: „Mi,

ki smo bili kdej posvetnemu veselju vdani, ljubimo zdaj le angeljsko čistost; kdaj smo se z umetnijami krive vere pečali, zdaj pa smo služabniki edino pravega Boga! kdaj smo denar in posvetno premoženje čez vse čislali, zdaj pa delimo vse s potrebnimi ljudmi. Kdaj smo živeli v sovraštvu, in smo si po življenju stregli, ali zdaj ko smo Kristusa spoznali, živimo z vsemi v miru in spravi, in tudi molimo za sovražnike.“

Poslušajte tudi kar ravno ta svetnik še dalje piše: „Ako bote ljudi našli, kateri ne živijo, kakor je Kristus učil, je to očitno znamenje, da niso kristjanje, če ravno z ustmi Kristusov nauk pričajo.“ Ne zabimo, da nič ne pomaga keršansko ime, ako doprinašamo ajdovske dela. Oh sram in strah nas mora biti, če vse to premisslujemo. Ne zabimo, kar je sv. Angela, čista devica, večkrat rekla: „Če pridejo vsi hudobni ljudje na zemlji in vse hudobe iz pekla, ne bodo me napravili, da bi tudi naj manjši greh storila.“ Take ljudi je kvas sv. katoliške cerkve prešinil. Oj da bi bila taka tudi pri nas! —

Sklep.

Naj stareje pa tudi naj više drevo se najde na gori Libanon, cedra imenovano; pravijo, da neka že od Salomonovega časa, tedaj že okoli 3000 let stoji. Temu drevesu je katoliška cerkev podobna, katera že blizo 2000 let svojega obstanka šteje, po vsi zemlji, med vsemi narodi močno vkoreninjena, s svojim verhom v nebesa moli, naj bi kristjanje radi na njenih zveličanskih vejah kakor nebeške ptice prebivali.

Kako sladko je pač, po storjenem delu in prestanem trudu pod košatim drevesom počivati, hladiti se in vživati od njegovega sadu! Tako bomo tudi mi enkrat, ako že zdaj od drevesa sv. cerkve radi jemo, od drevesa življenja jedli, katero sred paradiža stoji, čigar perje ne obleti in nja sad je narodom v zdravje in večno življenje. Amen.

Pridiga za XXVII. in poslednjo pobinkoštno nedeljo.

(Sodni dan bo gotovo prišel, in tudi mi se bomo znašli na sodbi.)

„Vidili bojo Sinu človekovega priti v oblakih neba z veliko močjo in veličastvom.“
Mat. 24, 30.

V v o d.

Dan mine za dnevom, teden se pomika za tednom, in predenj se zrajtamo, nam leto poteče. Ravno z današnjo nedeljo skonča sv. katoliška cerkev lepo versto svojih praznikov in godov, skonča svoje cerkveno leto, da bi s prihodnjo, s prvo adventno nedeljo zopet novega začela. — Človek pa si le malokterikrat, in nekteri še celo nikoli ne zmisli, da mu tako naglo memo gredó dnevi njegovega življenja, in da bo enkrat tudi zanj prišel trenutlje, o katerem bo moral iz tega sveta se ločiti, na sodbo stopiti, in odgovor dajati od vsega svojega sedanjega življenja. — Ravno zato nam pa tudi sv. cerkev danes postavlja pred oči prestrašno prerokovanje Jezusovo od konca sveta, da bi nas pretresla z zdravilnim strahom, in nas podbudila k pravičnemu, pobožnemu življenju. — Deržimo se tedaj tudi mi danes sv. evangelja, ter premišljujmo na kratko to le resnico:

1. Sodni dan bo gotovo prišel;
2. tudi mi se bomo znašli na sodbi.

Predenj pa o tem kaj več povem, obrnem se k tebi, o sveti Duh, nebeški tolažnik! razsvitli nam um, ogrej nam serce; meni, da bom prav govoril; mojim poslušavcem pa, da bodo moje nauke zvesto poslušali, v svojem sercu ohranili, in po tistih živeli in ravnali!

Razlaga.

1. Dve reči napoveduje Zveličar v današnjem sv. evangelju: naj poprej razdjanje Jeruzalemskega mesta. Res se je spnilo to prerokovanje kakih 37 let po tem napovedovanju. Prišli so Rimljani kot ljute zveri nad Jude, ter so si podvergli ob kratkem celo deželo. Ravno so obhajali velikonočne praznike, in celo mesto je bilo polno ljudi, ki so v tempelj prišli. Rimski vojvoda Tit pa je mesto oblegel, in ga v treh dneh ogradil tako, da živa duša iz njega ne more. Živeža pomanjkuje, strašna lakota

nastaja. Za stare podplate in jermenje so se pulili, slamo in seno so ljudje jedli. Mlada žena žlahnega rodu ni ničesar več imela, kakor malo dete, ki jej je medlelo in za lakoto umiralo v naročju. V presilnem obupu zakolje svoje dete, in si speče polovico. Gladni morivci ovohajo pečenko, planejo v hišo, in žugajo umoriti ženo, ako jim ovohane jedi ne da. „Prihranila sem vam lep kos,“ zarujove obupana žena, ter poda tolovajem Judovskim svojega otroka kervavo polovico; oni pa zbeže od prevelike groze. Druge matere mečejo svoje otroke čez visoko ozidje sovražnikom na sulice, da bi jim živi v roke ne prišli. In tako se je dopolnilo, kar je na svojem križevem potu usmiljeni Jezus govoril Jeruzalemskim ženam, in jim rekel: „Hčere Jeruzalemske! nikar ne jokajte nad menoj, ampak jokajte same nad seboj in nad svojimi otroci; zakaj glejte! pridejo dnevi, ob katerih porekó: „Srečne so nerodovitne, in telesa, ktere niso rodile, in persi, ktere niso dojile.“ (Luk. 23, 28. 29.) Kakor muhe so po mestu padali od glada ljudje; samo pri enih vratih so v pol tretjem mescu nad petnajst tisuč merličev iznosili, ki so pomerli za lakoto. Okoli mesta je na en dan viselo po 500 Judov na križih, in zadnjič lesa primanjkuje, da bi jih bili Rimci križali. Enajst sto tisučev Judov je bilo pokončanih, pri enkrat sto tisuč kot neumna živina v sužnost prodanih, ali pa divji zverini za kratek čas pometanih in od nje razterganih. Kar je pa še terdovratnih Judov zaostalo, klatijo se po svetu brez domačije, kakor zgubljene ovce brez pastirja. Ni bilo mesta od začetka sveta tako strašno končanega, pa tudi ne ljudstva tolikan hudobnega. Pokončan je lep in imeniten Jeruzalem, razdjan veličasten tempelj, da kamen na kamnu ni ostal.

Kakor se je spolnilo to prerokovanje, spolnilo se bo tudi drugo, ter prerokovanje od konca sveta in poslednje sodbe. Kristus, božji Sin, se zlagati ne more. Njegova beseda je resnična in ostane večno, kakor sam pove rekoč: „Nebo in zemlja bota prešla, moje besede pa ne bodo prešle.“ Resnično se bo tedaj zgodilo, kar Kristus pravi: Kmalo po stiski tistih dnev pa bo solnce otemnelo, in mesec ne bo dal svoje svitlobe in zvezde bodo padale z neba, in moči nebeške se bodo gibale. Viharji bodo bučali s toliko silo, da se bo zemlja stresala; morje bo šumelo in valove gnalo, reke se vlivale čez svoje bregove, in dalej bobnele z toliko močjo, da bo strah in groza. Z ognjem pa bo na zadnje pokončan ves vidni svet. Toliki trepet in tolika stiska bo takrat med narodi, da bodo ljudje koperneli in medleli in umirali od strahu in čakanja tistega, kar ima priti čez ves svet. — In na to se bo prikazalo znamenje Sinu človekovega na nebu, to je: sveti križ. In zdajci bo Kristus prišel, ne več reven, kakor o prvem prihodu v Betlehemskem hlevu, temveč kot veličasten Gospod v oblakih neba z veliko močjo in častjo: prišel bo, ne več rešit ljudi, temveč sodit; prišel bo s svitlim križem v neznanem veličastvu, spremljevan od svojih angelov. In bo poslal svoje angele s trobento in z velikim glasom in

mertvi bodo vstajali iz svojih grobov; in angeli bodo zbrali njegove izvoljene od četerih vetrov, od konca neba do konca njegovega, in jih bodo postavili na njegovo desnico, krivične pa na njegovo levo. — In zdaj bo sodba. In nebeški Sodnik poreče tistim, kateri bodo na njegovi desnici: „Pridite, izvoljeni mojega Očeta! poseidite kraljestvo, katero vam je pripravljeno od začetka sveta. . . .“ Potlej poreče tudi tistim, kateri bodo na levici: „Poberite se spred mene, zaverženi! v večni ogenj, kateri je pripravljen hudiču in njegovim angelom. . . .“ In ti pojdejo v večno terpljenje; pravični pa v večno življenje. (Mat. 25, 34. 41. 46.)

Kdaj da pride ta dan, nikdo ne ve; celo svetnik, celo angelj nobeden ne; to le Bog sam ve. Kristus pa nas opominja, naj bomo nanj pripravljani. Da bo prišel sodnji dan, je resnično; pa tudi to je gotovo.

2. da se bomo na sodbi znašli tudi mi. To nas uči Kristus, to nam oznanujejo aposteljni, to nam pripoveduje naša sveta vera. Res je dosti takih, ki nič nočejo slišati od tega; toda ravno kakor je človek smerti podveržen in jo mora ubogati ali rad ali nerad; ravno tako se bo moral enkrat vstopiti na sodbi, ali si že to veruje ali ne veruje. Zakaj božja volja je tako, in sv. pismo nam to resnico prav dostikrat in prav razločno oznanuje. Že prerok Ezechijel piše: „Glej! Gospod bo prišel v ognju; kakor močni vihar bodo prišli, priderdrali njegovi vozovi. . . ; zakaj Gospod bo sodil z ognjem in s svojim mečem vse meso (to je vse ljudi).“ (Ezech. 66, 15.) In v skrivnem razodenju (20, 12.) beremo: „Vidil sem mrtve, velike in majhne, stati pred tronom. In bukve so bile odperte. . . . in mertvi so bili sojeni po tem, kar je bilo pisanega, — po svojih delih.“ — Ravno to napoveduje tudi Jezus v svetem evangelju. — Vidite toraj, ljubi moji! da se nikdo ne bo mogel sodbi odtegniti; zakaj vse meso, to je vsi ljudje brez razločka, veliki in majhni, bodo sojeni. Tedaj bomo stali tudi mi na sodbi.

Kako pa bomo takrat tam stali? Sv. Avguštin nam to pove: „Kakoršnega bo človeka zapustil njegovi poslednji dan, ravno takega ga bo našel sodni dan.“ Trepetali bodo takrat vsi, pogubili pa se ne bodo vsi. Da bomo pa takrat zamogli obstati, moramo:

a) zdaj sami sebe soditi. Sodi in presojuj, o kristjan! svoje misli, svoje besede, svoje djanja; sodi vse svoje poželenje in hrepenenje, svoje ravnanje in opuščenje, ali je dobro, ali je hudo; zakaj tisti veliki dan, sodni dan bo večni in pravični Sodnik odgovor tirjal od tebe od sleherne nepotrebne besede, od vsake neprave želje, od vsake napčne misli, pa tudi od tega, kar si dobrega zamudil, in če bi bilo tudi v še tako majhni reči, če bi bil tudi le požirek vode prikratil svojemu bližnjemu! Tem ojtrestjši odgovor pa te čaka še le zavoljo slehernega hudobnega djanja. Po tem takem ne smemo nikakor lahkomišljeni biti v svojem ravnanju; in kar smo zadolžili, moramo vsi skesani in po vsi svoji moči popravljati s pravo po-

koro, in se odkritoserčno obtožiti na spovedi vseh svojih zmot, in se popboljšati.

Da bomo nekaj na sodbi obstali, moramo :

b) zdaj nositi Jezusa v svojem sercu. Če bi rajši na vse drugo mislili, kot na Jezusa; če bi nam le zmerom po glavi hodilo naše pohištvo in gospodarstvo, naše blago in premoženje, naše njive in košenice, naše polja in vinogradi, naši gojzdi in travniki, naša goved in druga žival; če bi vedno duhtali le na to, kako bi storili kak časen dobiček, zadobili čast in veljavo pred ljudmi, napasli svoje hude želje: Jezus pa bi nam nikoli na misel ne prišel; — ali če bi kterikrat izrekovali njegovo sveto ime, bi ga izrekovali in izgovarjali le po nepridnem in nemarnem; nikoli pa ne pobožno in spodobno; ali če se Jezusa v sv. zakramentu pričujočega ogiblremo v sv. Obhajilu; — če pravim — tako delamo in ravnamo: — oj! gorje nam po tem na sodni dan! Strah in sramota nas bota obdajala od vseh strani, kader bo prišel Sodnik v oblakih neba! — Če pa zdaj Jezusa nosimo v svojem sercu, če, ljubi kristjani! radi nanj mislimo, radi od njega govorimo in govoriti slišimo, če si prizadevamo, le njemu samemu dopasti, če vse svoje djanje in nehanje Jezusu darujemo; če se sklenemo dostikrat ž njim v sv. rešnjem Telesu . . . ; če to storimo, da, potem bomo obstali, kader bo zopet prišel, sodit žive in mertve.

Da bomo obstali na sodni dan pred Jezusom, pravičnim Sodnikom, moramo :

c) križ ljubiti. Tisti, ki zdaj križa ne ljubijo, ki nočejo nič terpeti, se nočejo nič zatajevati, se nočejo vstavljati svojim strastim, svojim hudim željam, in nočejo jarma Kristusovega veselo nositi, vsem tistim bo križ Kristusov na sodni dan v strah, in križevi plamteči žarki jih bodo na tla pobijali. — Kdor pa zdaj križe in težave zavoljo Kristusa voljno prenaša, kdor vesel na se vzame jarm Kristusov, spolnuje njegove nauke, živi po njegovem zgledu, tistemu bo križ Kristusov znamenje veselja in tolažbe, in svitloba in lesketanje križa jih ne bo pobijalo na tla, marveč jim bo serce dajalo, in jih s sladkim upanjem napajalo.

Da bomo obstali pred Jezusom na sodni dan, moramo :

d) že zdaj večkrat misliti na ta imenitni dan, na dan sodbe. — Večkratno premišljevanje sodbe bo tudi nas podbudovalo k pravičnemu življenju, in priganjalo, da se bomo varovali hudega in delali dobro, kakor svetniki, ki so pogostoma imeli sodbo pred očmi. — Sv. Pelagija je bila velika grešnica; po neki pridigi sv. škofa Nona pa se je spokorila, in da bi se bila grešnim priloznostim in vsem nevarnostim, kterim je bila doma izpostavljena, odtegnila, podala se je v Jeruzalem, in si je na oljski gori naredila malo hišico z oknicem, iz ktere se je vidilo Jeruzalemsko mesto in vsa dolina Jozafatova, da bi imela vedno pred očmi terpljenje Jezusovo in poslednjo sodbo. In res je posihmalo ondi noter do

4 Kriz Jezusov
2) terpljenje
3) svetniki
4) Nona
5) Jeruzalem
6) oljski gori
7) Jeruzalemsko mesto
8) dolina Jozafatova
9) terpljenje Jezusovo
10) poslednjo sodbo

svoje smerti živela prav spokorno in pobožno. — In sv. Terezija, kolikorkrat koli je slišala uro biti, je mislila, da sliši glas trobente angeljske: „Vstanite vi mertvi! in pridite na sodbo!“ Ravno tako tudi sv. Jeronim.

Sklep.

Ljubi kristjani! imeniten je slehern trenutljej, ki ga preživimo; zakaj od slehernega trenutljeja svojega življenja bomo morali dajati odgovor na sodni dan. In sodni dan bo prišel, gotovo prišel in morda celo poprej, ko se ga nadjamo. K sercu si tedaj vzemimo svarilo Jezusovo; bojmo se njegovega žuganja, zaupajmo njegovim obljubam; zakaj nebó in zemlja bota prešla; besede Jezusove pa ne bodo prešle. Amen. Hvaljen bodi Jezus in Marija! Amen.

Duhovske zadeve.

Kerška škofija. Procesije za sv. leto so se za mesto Celovec obhajale 3., 10. in 17. oktobra. Ljudi je bilo pri dveh prvih toliko, da se vse terlo; gotovo 5–6 tisuč. — Č. g. Ertler Peter je dobil faro Št. Janž pri mostiču. Č. g. Schaubach Janez pride za beneficijata v Strasburg. Za provizorje grejo čč. gg.: Markovic M. v Apače, Lampersberger Jan. v Malnico, Jereb Jože mlajši v Krasnieo in Wedenig Mat. v Lesinco. Za kaplana prideta čč. gg.: Jamnik Jan. v Radle in Guggenberger Fr. v Sovodje.

Goriška nadškofija. Vis. č. g. Flap Janez je postal profes. cerkvene zgodovine in prava; vis. č. g. dr. Gabrijevčič Jože pa začasno špiritual. Č. g. Kobal Pet. je dobil dekanijsko faro Bovec. Čast. g. Mlekuš Jož. gre za provizorja v Nemške rovte, in č. g. Lazar Ant. v Ravne. Za vikarje pridejo čč. gg.: Čerin Tom. v Vedrijan, Kojdelj Jož. v Ročinj, Pervanje Mart. v Idrijo pri Bači, Ilvar Fr. za I. in Červ Fr. za II. v Cirknem, Kokelj Juri v Steržišče in Juvanič Lov. v Podberdo.

Ljubljanska škofija. Preč. gg. kan. Urh P. in Meršol M. sta postala preglednika cerkv. računov, č. g. Pogačar Mart. pa vodja kn. šk. pisarne in Klinar Leop. kn. šk. arhivar. Čast. g. Babnik Jern. gre za fajm. na Dobrovo, č. g. Ribnikar Prim. v Zatičino. Čč. gg. Stare Al. za proviz. v Rovo, Pavlič Kozm. za kaplana v Št. Vid pri Ljubljani, in Gaintar Lov. v Kočevje. Monsig. Globočnik Jan., kn. nadškofji tajnik v Gorici je imenovan za konzist. svetovalca v Ljubljani.

Lavantinska škofija. Č. g. Stoklas M. je imenovan za dek. v Marnbergu in Stiplovšek B. za fajm. pri sv. Antonu na Bohorju. Č. g. Berglez Jan. je postal prov. v Kostivnici. Prestavljeni so čč. gg. kaplani: Kavčič Ant. v Vojnik, Zmazek Fr. za I. in Haubenreih A. za II. v št. Peter pri Marib., in Zajdela F. v Hajdin.